

Emlékeztető

az ÉVOSZ 2021. szeptember 29-i kibővített elnökségi üléséről

Résztevők: Jelenléti ív szerint + Teams lista szerint

Az ÉVOSZ elnökségi ülésére az MKIK Építésgazdasági Kollégiumával, valamint a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Építőipari Osztályának elnökségével közösen került sor.

Koji László, az ÉVOSZ elnöke köszöntötte a résztvevőket, bemutatva a program szerinti előadókat.

Elsőként a Kormányzat és a Gazdasági Versenyhivatal által 2021. július hónapban lefolytatott építőipari célvizsgálat tapasztalatairól szóló tájékoztató került napirendre, melyet Rigó Csaba Balázs, a Gazdasági Versenyhivatal elnöke tartott meg.

Ez év elején az ÉVOSZ hívta fel a Gazdasági Versenyhivatal figyelmét az építőipari nyersanyagok és termékek jelentős áremelkedésére. Ezt követően 2021. júniusában a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) piaci konzultációt kezdeményezett az ÉVOSZ elnökénél, melynek célja az építőipari szektorban tapasztalható áremelkedés okainak feltárása és az ágazat esetleges versenyproblémáinak feltérképezése volt.

A GVH Építőipari Elemző Műhelyt hozott létre az alapanyag piacokon kialakult verseny szerkezetének, az e piacokon aktív vállalkozások piaci helyzetének, az ármozgások okainak, az esetleges versenyproblémák feltárása érdekében.

Piacelemzést végeztek, melynek segítségével közelebb lehetett jutni a probléma megoldásához. Több építőanyag, kritikus alapanyag esetében megnézték, hogy milyen mértékű „kítetttség”-nek van kitéve az ágazat.

Az áremelkedés és kitétség az építőiparban világpiacon jelenség. Okai között szerepel az alapanyagok – az acél, a fa, a műanyag drágulása, a nemzetközi értékesítési láncok okozta magas kitétség, a COVID-19 miatti lecsökkent termelés, valamint ezután a hirtelen megnövekedett kereslet kezelhetetlensége a csökkent termelési kapacitásokkal.

GVH feladatai közé tartozik a versenyfelügyeleti eljárás, mely a feltételezett jogsértések feltárására irányul, konkrét vállalkozások meghatározott magatartására, s kötelező erejű hatósági döntésekkel zárulhat. Ezen kívül lehetőségük van ágazati vizsgálatra, melynek során általános, átfogó tájékozódást folytathatnak egy ágazat versenyfolyamatairól, nincs konkrét jogsértés gyanúja, viszont a verseny torzult a piacon, s a piaci szereplők széles körétől kérhet a GVH információt. Az ágazati vizsgálat a versenyt javító ajánlásokkal zárulhat.

2021-ben új jogkört is kapott a GVH, melynek keretében gyorsított ágazati vizsgálatot folytathatnak le gyors határidők és helyszíni kutatás lehetősége mellett.

Rigó Csaba Balázs átadta a magyarországi kerámia-falazóelemek piacán lefolytatott gyorsított ágazati vizsgálatról szóló 44 oldalas jelentés írásos anyagát.

Az anyag publikus, megtekinthető, letölthető az alábbi linken:

https://www.gvh.hu/pfile/file?path=/dontesek/agazati_vizsgalatok_piacelemzese/k/agazati_vizsgalatok/Agazati_vizsgalat_Magyarorszag_i_keramia-falazoelemek_piacan_lefolytatott_gyorsitott_agazati_vizsgalat_-_Jelentes_vegleges_210923.pdf&inline=true

Kérdésként merült fel, hogy a vas- és acéliparban van-e hasonló ágazati vizsgálat. Rigó Csaba Balázs válasza: nincs, de mindkét területet elemzik a hivatalnál.

Ezt követően Tamásné Czinege Csilla, a Pénzügyminisztérium adószakmai ügyekért felelős helyettes államtitkára tartotta meg előadását az építőipar adóhatósági ellenőrzési témakörében.

Az építőipari vállalkozások száma 10 %-os arányt képvisel a nemzetgazdaságban.

Az adóhatósági ellenőrzéseknek több adatforrása van:

- online számlaadatok
- online pénztárgépek adatai
- EKÁER-adatok
- Vámfeldolgozó CDPS-adatok
- Tételes áfaadatok
- Foglalkoztatotti bejelentések
- Adó- és járulékbevallások
- Üvegkapu (2022. január 1-jétől)

Az adatforrások egybevetésének eredményeként sok esetben nincs szükség helyszíni ellenőrzésre, hiszen „desk audit”, asztal mellőli ellenőrzéssel megállapítható, hogy mit kell javítani. Önellenőrzésre is van lehetősége az egyébként jogkövető cégeknek.

Az azonnali ellenőrzési lehetőséget fogja szolgálni az „üvegkapu” néven említett 510/2021. (IX.3.) Kormányrendelet is, melyet a 162. sz. Magyar Közlöny tartalmaz.

Ez tovább erősíti azt, hogy elsősorban a problémás cégeket, helyzeteket ellenőrizzék.

Helyettes államtitkár asszony szólt a stratégiai építőipari anyagok bejelentési kötelezettségéről is, melyet a 403/2021. (VII.8.) Kormányrendelet tartalmaz, s megtalálható a Magyar Közlöny 130. számában.

Megjegyezte, hogy korábban pl. a kavicsra, sóderre biztosítéknyújtási kötelezettség volt, ez a rendelet ezt eltörölte.

A NAV az ellenőrzéseket jellemzően társhatóságokkal együtt végzi, fogyasztóvédelemmel, idegenrendészettel.

2021. évben az építőipari cégek ellenőrzése kiemelt cél volt, eddigi tapasztalatok alapján a be nem jelentett foglalkoztatás volt a leggyakoribb, előfordult még a jogszabályok helytelen értelmezése pl. a fordított ÁFA adózás területén. Kisebb probléma adódott a teljesítési idők alkalmazása során is.

Az adatforrások, adatszolgáltatások alapján számlázási láncolatok feltárása is lehetővé vált, nagy jelentőséggel bír az ellenőrzéseiknél a foglalkoztatás bejelentés és a bevallások közötti kapcsolat egybevetése.

Horváth Gábor, a NAV ellenőrzési szakfőigazgatója az üvegkapu jogszabály bevezetésével kapcsolatban elmondta, hogy a cél a szabályos foglalkoztatás nyomon követése. A gyakorlatban ezt úgy képzelik el, hogy a közbeszerzési eljárásban nyertes, fővállalkozó kell megteremtse a beléptetés feltételeit, kötelező üzemeltetését. Keresztellenőrzésre is lehetőség nyílik majd, s valós időben lesz információjuk nemcsak arról, hogy hányan, hanem kiknek, katásoknak stb. a beléptetése történt meg adóazonosító megadása mellett. Így egyeztetni tudják majd azt, hogy ki hol van bejelentve és hol tartózkodik, ezáltal az ellenőrzéseik ott történjenek meg, ahol probléma van, revizor is csak olyan céghez menjen, ahol ténylegesen ellenőrzésre, intézkedésre van szükség.

Szakfőigazgató úr együttműködést kért a résztvevőktől és a résztvevők által az ágazati szereplőktől, a fehérités érdekében, nyomatékosítva azt, hogy ne lehessen versenyelőnyt kovácsolni a tisztességtelenül működőknek.

Zombor Krisztián, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjeként megkérdezte, hogy a beléptetés az e-naplón keresztül történik-e?

Horváth Gábor szakfőigazgató válasza: nem az e-naplón keresztül lesz a beléptetés, „igazi” beléptető kaput kell majd kialakítani.

Bódi János, a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjeként megkérdezte, hogy adott közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő kérhet-e igazolást a NAV-tól arra vonatkozóan, hogy a megjelölt felelős műszaki vezető valóban alkalmazott-e az ajánlatadónál.

Rigó Csaba Balázs felhívta a figyelmet arra, hogy már az ajánlati kiírásban elő kell írni, hogy a felelős műszaki vezető alkalmazotti igazolása bemutatása, csatolása szükséges.

A harmadik napirend keretében Dr. Pilz Tamás főosztályvezető, a Miniszterelnökség Területi Közigazgatás-fejlesztési Főosztályáról a hatósági ellenőrzésekről számolt be, melyet júliusban folytattak le az építőiparban. 1803 piaci szereplőt vizsgáltak meg, konkrét megállapítást 1200 esetben tettek, mivel jogsértést találtak. Több esetben sikerült a helyszínen javítani a feltárt hibát, 243 alkalommal azonban bírság kiszabására is sor került.

Állami beruházásoknál is végeztek ellenőrzéseket, sajnos itt is találtak fekete foglalkoztatást. Leggyakoribb probléma a munkaszerződések hiánya volt, sokszor csak szóbeli megállapodásra hivatkoztak a munkavállalók. A KATÁ-s vállalkozók tényleges jogviszonyának az ellenőrzése igen nehéz, gyakran megfigyelhető esetükben a színlelt szerződés, vagyis tényleges munkavállalóként végzik munkájukat.

A munkavédelem ellenőrzésére is fokozott figyelmet fordítottak: a dolgozók védőitallal, vízzel való ellátása megfelelő volt, viszont sok esetben a védőeszközök hiányosak voltak, vagy egyáltalán nem voltak.

Az e-naplóval kapcsolatosan a legtöbbször az fordult elő, hogy ennek vezetése nem történik meg időben, vagy pedig hiányosak a felvitt adatok.

Koji László, az ÉVOSZ elnöke megköszönte főosztályvezető úr tájékoztatását, megjegyezve, hogy sokszor jó lenne azt is tudni, vagy írásban látni, hogy az adott ellenőrzési vizsgálatnál mi volt rendben.

Egyéb napirendi pontként Koji László bejelentette, hogy az ÉVOSZ 2021. évi **ünnepélyes évzáró közgyűlésére**

december 9-én (csütörtökön) 10 órától

kerül sor a Mercure Budapest Castle Hill Hotelben, a Krisztina körúton.

K.m.f.

Készítette: Nagy Lajosné

Egyetért: Koji László

